

רוצים התנצלות פומבית!

לפני ימים אחדים היינו עדים לראיון של שרה-פנים (כעת ממלא-מקום של שר-הדתות) ד"ר יוסף בורג, בדבר "פסוק ליהתיתו". הראיון שודר בטלוויזיה על שאלתו של המראיין, היים יבין: "מה דעתך על ההכנסה לרשימה זו של שמות אנשים אשר, כפי שהתברר, קבי-עתה כפסול-יחיתון היתה מבוססת רק על הלשנה כוזבת ועל רכילות?" השיב הד"ר בורג קצרות: "זה כבר שייך לעבר. רש"ר מת אנשים אלה כפסול-יחיתון כבר בוט-לה". המראיין הסתפק בתשובה זו.

כרם, התשובה הנ"ל אינה מספקת. נצי-שה דבר שלא-ייעשה: אנשים הוכתמו, ומי שעשו להם זאת התנהגו בקלות-דעת, אם לא גרוע מזה. והנה, כאשר נתגלה הדבר אוי משרד-הדתות (שהוא האחראי לכל העסק הזה) מבטל את החלק האולטררה-שחור של הרשימה השחורה ו-גרמנו, זה כבר שייך לעבר.

האם אין זה פיתרון קצת יותר מדי פשוט? והיכן ההתנצלות הפומבית, בעי-תונות, מצד משרד-הדתות על העוול ש-נעשה? היכן הפיצויים המגיעים, ללא ספק, לאנשים המזכירים? באותו ראיון נתן ד"ר בורג לתבין, כי רשימת פסול-יחיתון אינה נוגדת שום חוק, וכי עריכתה היותה מעשה משובת. הדבר הרע נעשה לא על-ידי מחברי הרשימה, אלא על-ידי העיתונות, אשר חז-עיקה את דעת-הקהל לדבר קיומה.

אילמלא מתן הפומביות לנושא, איש מי אלה שהוכנסו לרשימה באופן בלתי-מבו-סס, לא היה יודע בכלל שהוכנס.

יעקב סימניץ/יבון, ירושלים

זכר החמישה

וה' זכרנו של החמישה שנירוחמו
סינוורטה

אהבתי, סינוורטה אחת (פס)

בק, ראוי לזכרה ורקוה

עויתי, אביגיל שחבר

כפי אגבי תגל שמיך

נשא ומיחה

סינוורטה אספניה הנפלאיקניל

שחורה העגול וזכר העאוור

עטע קאזק, כזחור הליז

סינוורטה תאוורה כגקוול

הנפלאיקנה בסר

אספניה נשא העצ שפאן

מבוס הנקוטטור

סינוורטה נען צליל העיטר

קאזק ברוך

כנסה של מלי עויתי, ורקוה

אספניה מלוצר אפסונוניה,

קאזק, פיקאסו וזרקוה

גוני הנפלאיקנה הליז מיך ברוך

סינוורטה הנערה טריס צעק:

כי מדובר בגילוי עיתונאי זהו. תחת זאת הודיע לקוראיו: "עובדה זו נתגלתה בימים אלה בעקבות בירורים שנערכו במשרד-התחבורה". מערב גם הרגיש את קוראיו שהפרשה אינה חמירה כל-כך, שכן, לטענתו: "רב-חובל מיכה לב, המועסק כיום כיועץ-כלכלי של אגף-הספנות-ההנמלים במשרד-התחבורה, רשום ביוון כנציגם של בעלי-הון אמריקנים יהו-דים, המחזיקים במניות מיעוט בבעלות על האונייה... זה היה כמובן שקר נט, היסותר באותה ידיעה עצמה, שבהמשכה נאמר: "אפילו היו המצרים בודקים את רישומי האונייה ביוון, לא היה הדבר גורם, מבוכה מדינית כלשהיא, מאחר שברישום היווני מופיע מיכה לב בלבד...".

אחת מהשתים: או שמירה לב מופיע ברישום כנציגם של בעלי-הון אמריקנים, כטענת מעריב, או שהוא מופיע בשמו בלבד, גם כן כטענת מעריב, באותה ידיעה. השארת הבחירה בידי הקורא, שיבחר לעצמו את הגוויסה שתרגיע אותו יורח, היא נדיבות עיתונאית בלתי רגילה. האמת היתה כמובן שמירה לב מופיע ברי-שום בשמו המלא, ולא כנציג של אף אחד אחר.

אלם לא הנקודה של אי-ציון מקור הידיעה והעלמת הפירוטם בהעולם הזה, היא החמורה. התרגלנו כבר לעובדה שבכל פעם שאחד העיתונים הישראליים צריך לאזכר את העולם הזה כמקור לידיעה כל-שהיא, עולה הדבר לעורכיו בבריאות. הי-בט חמור הרבה יותר של הפרשה נובע מכך שהעיתונות הישראלית הנומית מית-גלה שוב כשופר רשמי של השילטון, ה-מוצג בכרזות-אליות כדי לחפות על מהדלי-המימשל ולשטוף את מוחו של הציבור.

שכן, הידיעות שהופיעו למחרת הפירוטם בהעולם הזה, בהאגף ובמעריב, לא היו פרי בדיקה עיתונאית של כתבי אותם עיתונים את הפרשה. הם היו פשוט פיר-סום הודעות-שקר ממקורות ממלכתיים ש-הוצגו כידועות עיתונאיות. העיתונים ש-פירסמו אותן לא עשו אפילו דבר פשוט, כמו בדיקת רישום הבעלים של האונייה, דבר שהיה מפרק מיד את ההודעות-מטעם שנמסרו להם.

מעריב, למשל, לא התבייש למחרת הי-יום פרסם ידיעה נוספת בפרשה שסתיה לחלוטין את הידיעה שפירסם יום קודם לכן. הפעם היתה זו ידיעה של כתב ב-חיפה, שסיפרה כי "רב-חובל לב נדרש לפרוש מעסקי בספנות הפרטיים... וכי "רב-חובל לב הוזמן אתמול אל מנהל אגף-הספנות-ההנמלים, נימרוד אשל, וחת-בקש לפעול לשינוי הרישום ביוון, שבהם הוא מופיע כבעל-מניות מיוצט באוניה ואלטניה פ...".

מעריב אפילו לא מצא לנכון להתנצל בפני קוראיו על ההשקרים-מטעם שפירסם בידיעה הראשונה.

זה היה ההיכף הגלוי של פירוטם פרשת ואלטניה פ. היה עוד היכס נוסף, חמור לא פחות, אלא שהוא היה חסוי, כמו כל חומר מערכתי אחד של העולם הזה, שנלחה גם הכתבה על אוניית-המיבחן, לפני פירסומה, לביקורת הצנזורה הצבאית. תפקידה של הצנזורה הוא לוודא שאין בחומר העומד להפצות משהו שיש עבירה בטחונות כלשהיא, ואומנם, הצנ-זורה לא פסלה אפילו שורה אחת בכתבה.

אלם, כפי שהסתבר מאחר יותר, העי-בירה הצנזורה את תוכן הכתבה העומדת להתפרסם בהעולם הזה, עוד לפני פירסו-מה, לידיעת כמה מוסדות ואישים בממש-לה. דבר זה נעשה בתום-לב, במיסגרת הבדיקות השיגרתיות של העובדות על-ידי הצנזורה. אלא שהשילטון ניצל את המידע שהועבר אליו לאימות, כדי להתארגן ל-התגוננות מקיפה מול ההאשמות העומדות להתפרסם, עוד לפני הפירוטם.

איני יכול אלא לכוון תופעה מגונה זו למעילה-באימות מצד המימשל. הצנזורה הצבאית היא גוף המוסקד על ביקורת ביטחונית של פירוטם באמצעי-התיקש-רת. אין זה מתפקידה להגן על האינטרסים של השילטון.

ניצול מידע המגיע אל גורמים שונים במימשל באמצעות הצנזורה, אינו אלא ניצול לרעה של מכשיר בטחוני לצרכים פוליטיים של השילטון.

החשך בעמוד 6

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי. המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 243386-03. תאריך: 136. מען מברקי: עזומפרם. מודפס ב"חדפום החדש" בע"מ, תל-אביב, רחוב בן-אבינדר. הפצה: "גד" בע"מ. גזופות: "צינגורטיה כספי בע"מ". העורך הראשי: אורי אבנרי. המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

אלא כזילול, בוז ולעג לקהל הקוראים של אותם העיתונים.

קיא יקי

כבר בבוקר שלמחרת ליל היסעת

גיליון העולם הזה עם סיפור החרבון של ואלטניה פ. הודרו היומון הארץ להגיב על הפרשה. עורכי העתון המתונים לא טרחו כלל לצייין בפני קוראיהם שמדובר בסיפור שער של השבועון המסויים. תחת זאת פירסמו ידיעה בנוסח: "טענה: רב-חובל ישראל שותף באוניה שעמדה לעבור בסואץ, מנהל אגף הספנות והנמלים, רב-חובל נמרוד אשל, אמר אתמול, כי כל עוד לא יובאו לפניו ראיות, לא יבדוק את הטענה נגד רב-חובל מיכה לב, עובד ה-אגף, כי הוא שותף סמוי באוניה היוונית

רב-חובל לב ידיעות סותרות

ואלטניה פ. שעמדה לחצות את ה-סואץ.

"מר נמרוד אשל הכחיש בתוקף טענה כאילו המצרים לא התירו לואלטניה פ. בור את ה-סואץ, משום שנודע להם כי שותף בה גורם יש שותף בה גורם ישראלי. זה מצוץ מהאצי-בע. אמר.

"רב-חובל מיכה לב הכחיש מכל וכל את הסיפור."

שימו-לב! הידיעה, הרצופה שקרים ו-עובדות-כביכול, שהובאו בשם אומרם, מבי-לי שכתב הארץ יטרה כלל לבידוק ולאמת אותן, מתייחסת לטענה מושפשת, שהקורא התמים של הארץ, כך סברו אולי עורכי-העתון, יכול לייחסה לרכילות שחושמעה בחדרי חדרים. הם לא חלקו בדעתם ש-אולי מצוי בין קוראי הארץ לפחות קורא אחד הקורא גם את העולם הזה, יעיד שניים שניתקלו בשער העולם הזה שעליו הידיעה, כשהוא תלוי באחד הקיוסקים.

באותה צורה בדיקת בישר אותו יום גם הצהרון מעריב לקוראיו על קיומה של פרשה הקשורה במסעה של ואלטניה פ. מובן שגם מעריב לא מצא לנכון לספר

מה הם חושבים לעצמם? — אני תמה לפעמים לדעת — אותם כמה עורכים קוראיהם כאל עדר שוטים נבערים חסרי-אבחנה.

הנה מופיע בשבוע שעבר גיליון של שבועון-חדשות מסויים. על שערו של אוי-תו שבועון מתנוסס גילוי בעדדי סנסציוני, לפיו כמעט אירע אסון, שהיה בו כדי לחבל במסדר-הביניים שהושג בין ישראל ומצרים. הגילוי היה קשור בפרשת שי-גורה של אוניית-המיבחן הראשונה שעמדה להעביר מיטענים המיועדים לישראל ב-העלח-סואץ.

העולם הזה פוצץ את הסוד שאסף את עיכוב האוניה ואלטניה פ. גרשאת הדגל היווני, ואת הסנייתת לבסוף לגמל חיפה. תחת הכותרת ספינת השוטים, פירסם החומר הזה (1987) כתבת-מחקר מפורטת שגילתה כי בחירתה של אוניה זו דווקא, כדי לשמש כאוניית-מיבחן היתה או מע-שח חלמאי ממדרגה ראשונה או ניסיון הור-נאח פוליטי.

שכן, גילה העולם הזה, אחד מבעליה הרשומים של האוניה הוא ישראלי, ולא תום ישראלי, אלא עובד-מדינה בכיר, רב-חובל מיכה לב, אחד מעורכי של מנהל אגף-הספנות-ההנמלים במשרד-התחבורה. לבספר הרישום של האוניה מופיע מיכה לב כאחד משני הבעלים שלה. לפי טענת אשתו הוא מחזיק ב-49% ממניות הבעלות של האוניה.

כמובן שעורכי העתונות הישראלית הי-יומית רשאים להתעלם מגילוי זה של העולם הזה, כפי שהם נוהגים בדרך כלל. הם יכולים גם להעתיק את הידיעה כלשוני-

ה: רב-חובל ישראלי שותף ניה שעמדה לעבור בסואץ

אגף הספנות והנמלים: לא הובאו ראיות

זכר, ראוי בחיפה אגף הספנות והנמלים, נמרוד אשל אמר את-לי עוד לא יובאו לפני-ו יבדוק את הטענה נגד-מיכה לב, עובד האגף, ותף סמוי באניה היוונית שעמדה לחצות את ה-סואץ.

הידיעה ב"הארץ" 1.10.75 זה מצוץ מהאצבע

נה, מבלי לצייין את מקורה ולהציגה בפני קוראיהם כגילוי של כתביהם. גם זאת הם עשו כבר בעבר.

אולם מה שאירע השבוע, בעקבות גילויי העולם הזה בפרשה, בלתי ניתן להגדרה